LIETUVOS BANKAS
EUROSISTEMA | INFORMUOJA

Ką reikia žinoti apie apvalinimą, taikomą nuo 2025 m. gegužės 1 d.?

Nuo 2025 m. gegužės 1 d. visi prekybininkai pagal LR atsiskaitymų grynaisiais pinigais sumų apvalinimo įstatymą privalės suapvalinti galutinę pirkinių krepšelio sumą iki artimiausių 5 ct, kai pirkėjas moka grynaisiais pinigais.

Apskaičiuota, kad kasmet žmonės pameta 50 tonų 1 ir 2 ct monetų, kurių vertė siekia apie 300 000 eurų. Apvalindami galutinę pirkinių krepšelio sumą elgiamės racionaliai – atsiskaitymas grynaisiais pinigais taps paprastesnis ir patogesnis.

Apvalinimo taisyklė taikoma:

- Tik mokėjimams **grynaisiais pinigais.** Mokant negrynaisiais pinigais (mokėjimo, dovanų kortelėmis ir pan.) apvalinimas netaikomas.
- Tik **galutinei pirkinių krepšelio sumai**, o ne atskirų prekių kainai. Kai prekių krepšelį sudaro tik viena prekė, jos kaina ir bus galutinė krepšelio suma ir, pirkėjui atsiskaitant grynaisiais pinigais, bus apvalinama.
- Kai dalis sumos sumokama grynaisiais pinigais, o kita dalis – elektroniniais mokėjimo būdais, dovanų kuponais, lojalumo kortelėse sukauptais pinigais ar socialinėmis kortelėmis, apvalinama tik ta sumos dalis, kuri mokama grynaisiais pinigais ir tik kai ji mokama **paskiausiai**.
- Kai pirkėjas už grąžinamas prekes arba nekokybiškai suteiktas paslaugas prašo sumokėti grynaisiais pinigais. Ši suma apvalinama nepriklausomai nuo mokėjimo priemonės, kuria buvo atsiskaityta įsigyjant grąžinamas prekes arba nekokybiškas ar nesuteiktas paslaugas.
- Kai užstatas (depozitas) už pakuotę grąžinamas grynaisiais pinigais. Jei atsiskaitydamas už prekes (paslaugas) pirkėjas naudoja grąžinto užstato sumą, apvalinama suma atėmus užstato sumą.

PAVYZDYS

Bendra mokėtina suma – 10,02 Eur.

Jei pirkėjas pasirenka mokėti 5,00 Eur mokėjimo kortele ir likusią sumą (5,02 Eur) grynaisiais pinigais, grynaisiais pinigais mokama suma suapvalinama iki 5,00 Eur. Iš viso sumokama 10,00 Eur.

Jei pirkėjas pasirenka mokėti 5,02 Eur grynaisiais pinigais ir likusią sumą (5,00 Eur) mokėjimo kortele, apvalinimas netaikomas. Iš viso pirkėjas sumoka 10,02 Eur.

Apvalinimas netaikomas, kai pirkinių krepšelio suma mažesnė nei 5 ct. Pirkėjas turi sumokėti tikslią sumą.

Jei pirkėjas atsisako mokėti suapvalintą sumą, prekė ar paslauga negali būti parduota. Tokiu atveju pirkėjui gali būti pasiūlyta atsiskaityti negrynaisiais pinigais, kad apvalinimas nebūtų taikomas.

LIETUVOS BANKAS
EUROSISTEMA | INFORMUOJA

Kaip bus apvalinama?

Jei pirkėjas moka grynaisiais pinigais, pardavėjas apvalina galutinę pirkinių krepšelio sumą į mažesnę arba didesnę pusę iki artimiausių 5 ct, priklausomai nuo to, ar paskutinis skaitmuo yra arčiau 0, 5 ar 10. Taikant apvalinimą gali būti sumokama 1 arba 2 ct mažiau arba daugiau nei priskaičiuota suma. Apvalinimas yra vienodai teisingas tiek pirkėjams, tiek pardavėjams.

Suma, kuri baigiasi 1, 2, 6 ar 7, apvalinama į mažesnę pusę. Suma, kuri baigiasi 3, 4, 8 ar 9, apvalinama į didesnę pusę. Elgiamės racionaliai – atsiskaitymas grynaisiais pinigais taps paprastesnis ir patogesnis.

Kai pirkinių krepšelio suma baigiasi skaičiais...

PAVYZDYS

- *Pirkėjas perka dvi prekes, viena kainuoja 2,28 Eur, kita – 15,33 Eur. Pirkinių krepšelio suma – 17,61 Eur. Pirkėjas nori atsiskaityti grynaisiais pinigais. Atskirų prekių kainos nėra apvalinamos, apvalinama pirkinių krepšelio suma. Šiuo atveju ji sumažės nuo 17,61 Eur iki 17,60 Eur. Jei atsiskaitoma mokėjimo kortele, bendra mokėtina suma išlieka 17,61 Eur.*

- *Jei pirkinių krepšelį sudaro tik viena prekė, kurios kaina 2,28 Eur, ir pirkėjas nori atsiskaityti grynaisiais pinigais, pirkinių krepšelio suma suapvalinama iki 2,30 Eur. Jei atsiskaitoma mokėjimo kortele, bendra mokėtina suma išlieka 2,28 Eur.*

Apvalinant 1 ir 2 ct monetos išliks teisėta mokėjimo priemonė – pirkėjai galės jomis atsiskaityti, o pardavėjai atiduoti kaip grąžą. Iš pradžių gali pasitaikyti atvejų, kai grąžą reikės atiduoti 1 ar 2 ct monetomis. Tai bus laikina situacija, nes taikant apvalinimą 1 ir 2 ct monetų kiekis apyvartoje palaipsniui mažės.

PAVYZDYS

- *Pritaikius apvalinimą pirkinių krepšelio suma – 1,05 Eur. Pirkėjas už jį sumoka viena 1 Eur ir viena 10 ct moneta. Pardavėjas jam turi atiduoti 5 ct grąžą. Jei pardavėjas neturi 5 ct monetos, jis grąžą gali atiduoti dviem 2 ct monetomis ir viena 1 ct moneta.*

- *Pritaikius apvalinimą pirkinių krepšelio suma – 1,05 Eur, pirkėjas už jį sumoka vieno 1 Eur ir trimis 2 ct monetomis (iš viso 1,06 Eur). Pardavėjas turi grąžinti 1 ct monetą grąžos. Jei pardavėjas neturi 1 ct monetos, jis turi su pirkėju susitarti dėl geriausio sprendimo, pavyzdžiui, atsiskaityti negrynaisiais pinigais. Jei susitarti nepavyksta, pirkimas negalimas.*

Informaciją parengė Lietuvos bankas. Daugiau informacijos www.lb.lt/apvalinimas